

ก้าวพ้นความทุกข์ ค้นพบตัวตน และคุณค่าของตัวเองใน
อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก

Step out of suffering, discover yourself and your worth
from Please read this book...Darling.
(An Nangsue Lem Ni Thoe Thirak)

วัชรนันท์ ชูทัพ *

สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี

**Corresponding Author E-mail: watsaranan@hotmail.com*

Received: February 27, 2023

Revised: June 26, 2023

Accepted: June 30, 2023

Available: June 30, 2023

Abstract

This academic article aims to present books and suppression of mood swings, and self-discovery and self-worth from reading books, in the literature named “please, read this book” by Chamaiporn Seangkrachang. According to the finding, it was found that the literature, “Please read this book...Darling (An Nangsue Lem Ni Thoe Thirak), presented all three issues linked together. There are reading a book would lead to self-discovery, exploring problems, including reviewing what factors caused suffering in order to solve the problem directly. Meanwhile, it helps to know yourself more deeply, which leads to setting goals to truly and create value in one's own life path, as well as bring happiness to living. Moreover, most importantly, this book has the essence that the author filled with goodwill, concern, and generosity for the readers to use as a tool to expand their thoughts and spark a light of wisdom in their lives.

Keywords:

Step out of suffering,
Self-discovery, Self-value,
Please read thisbook...Darling (An
Nangsue Lem Ni Thoe Thirak),
Literature

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอประเด็น หนังสือกับการดับความทุกข์ยามอารมณ์แปรปรวน การค้นพบตัวตนจากการอ่านหนังสือ และการมองเห็นคุณค่าของตัวเอง ในวรรณกรรมเรื่อง อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก ของ ชมัยกร แสงกระจ่าง ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมเรื่อง อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รักผู้แต่งได้นำเสนอทั้ง 3 ประเด็น เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน กล่าวคือ การอ่านหนังสือจะนำไปสู่การสำรวจตัวเอง สำรวจปัญหา เกิดการทบทวนว่าความทุกข์นั้นเกิดจากปัจจัยใด เพื่อจะได้แก้ปัญหามาได้ตรงจุด ขณะเดียวกันก็ช่วยให้รู้จักตัวเองลึกซึ้งขึ้น ซึ่งนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและสร้างคุณค่าบนเส้นทางชีวิตของตัวเองอย่างแท้จริง ตลอดจน ยังเกิดเป็นความสุขในการดำเนินชีวิต และที่สำคัญ อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รักยังเป็นสารัตถะที่ผู้แต่งใช้บรรจุความปรารถนาดี ความห่วงใย และความเอื้ออาทร ส่งถึงผู้อ่าน ให้ได้ใช้เป็นเครื่องมือในการต่อเติมความคิด จุดประกายให้เกิดแสงแห่งปัญญาด้วย

บทนำ

เมื่อเอ่ยถึงนามปากกา ชมัยกร แสงกระจ่าง นักอ่านหลายคนคงประทับใจกับผลงานการประพันธ์ที่มีให้เลือกอ่านครบทุกประเภททั้งนวนิยาย เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชน

กวีนิพนธ์ สารคดี และบทความวิจารณ์นักเขียนผู้นี้คร่ำหวอดอยู่ในวงการวรรณกรรม มาอย่างยาวนาน ทั้งในฐานะนักเขียน นักวิจารณ์ อาจารย์ผู้สอน วิทยากร กรรมการตัดสินวรรณกรรมจากเวทีต่างๆ นอกจากนี้ก็ยังเคยเป็นประธานชมรมวรรณศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดตั้งกลุ่มวรรณกรรมพิณิจ เขียนบทวิจารณ์ในนาม “ไพลิน ฐักรัตน์” ตลอดจนเคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย เลขาธิการสมาคม นักเขียนแห่งประเทศไทย เลขาธิการมูลนิธิสุภาว เทวกุลฯ และเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี 2557 ด้วย

ชมัยกร วิสุทธิศาสตร์ เป็นชื่อ สกูลจริง ของนักเขียนท่านนี้ เกิดเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2493 ที่จังหวัดจันทบุรี ชีวิตในวัยเด็กเติบโตมาในครอบครัวที่รักหนังสือ แม่เป็นครู พ่อชอบเขียนกลอน ชมัยกรจึงผูกพัน รักใคร่ สนใจคุ้นเคยกับหนังสือ และชอบอ่านหนังสือเป็นชีวิตจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านนวนิยายเป็นความชอบขนานเอก ชีวิตในวัยเยาว์ที่แม่ห้ามปรามไม่ให้ชมัยกรอ่านหนังสือบางเรื่องหรือนวนิยายบางเล่ม เธอก็จะแอบๆ อ่านช่วงที่แม่เผลอ ชมัยกรจึงผูกพันกับหนังสือมากและหนังสือก็ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของชมัยกร ดังจะเห็นได้จากผลงานการประพันธ์หลายเรื่องที่ได้นำเอาประสบการณ์จาก

การอ่านหนังสือมาถ่ายทอดเป็นเนื้อหาของวรรณกรรม อาทิ บ้านหนังสือในหัวใจ คนในบ้านหนังสือ อยากจะเขียนแทบตายจริงๆ นะ เป็นต้น ส่วนในด้านกรประพันธ์ใช้นามปากกา หลายชื่อ อาทิ ชมัยกร แสงกระจ่าง บัวแพน นันทพิสัย ชมจันทร์ บุณทริกา และไพลิน ฐักรัตน์ โดยนามปากกา ไพลิน ฐักรัตน์ นี้ ได้ใช้ประพันธ์วรรณกรรมที่

สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร กล่าวว่า “เซย์ฉ่า” เรื่อง อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก ซึ่งก็เป็นวรรณกรรมอีกเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหนังสือ

อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก เป็นวรรณกรรมรักแฉาวโรแมนติค มีหนังสือเชื่อมโยงตัวละครเอกในเรื่องให้ไว้รักกัน “น้ำเย็น” ตัวละครเอกหญิงเป็นบรรณารักษ์ สาวสวยคนนี้ มีบุคลิกเยือกเย็นดูสงวน น่าเหมือนชื่อของเธอ ย่าบ๊ว สตรีสูงวัยที่ดู ฉลาดหลักแหลม แต่เต็มเปี่ยมไปด้วยความเมตตาปรารถนาดีต่อคนรอบข้าง ย่าบ๊วอาศัยอยู่กับน้ำเย็น การตั้งชื่อตัวละครเช่นนี้คงเป็นความตั้งใจของผู้เขียนที่มีเจตนาให้สัมพันธ์กัน เพราะบ๊วต้องอยู่กับน้ำ ส่วนตัวละครเอกชาย คือ “หมอลุง” ประกอบอาชีพหมอ ชีวิตเต็มไปด้วยความวุ่นวายสับสนจากปัญหาชีวิตที่รุ่มร่า หมอลุงจึงจมปลักอยู่กับความทุกข์ ย่าบ๊วกับน้ำเย็นจึงคอยหาหนังสือและฝากหนังสือมาให้หมอลุงอ่าน โครงเรื่องของวรรณกรรมเรื่องนี้จึงเป็นการกล่าวถึงหนังสือ โดยนำเอาข้อความที่มีคุณค่า แฝงแฝงคิด คติในการดำเนินชีวิต มาสื่อความหมายหรือนัยหนึ่งคือการใช้หนังสือสื่อสารเพื่อให้ตัวละครได้ผ่านพ้นความทุกข์และได้พบทวนชีวิตตัวเอง

รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2545 : 127-128) กล่าวเพิ่มเติมว่า โครงเรื่องย่อยอีกประการของวรรณกรรมเรื่องนี้ คือ การแสดงให้เห็นจิตใจของมนุษย์ที่มีความซับซ้อน สับสน หากรู้ ไม่เท่าทันตนเอง เราอาจตกเป็นทาสของอารมณ์ได้อย่างน่าเวทนา

รพินทร คงสมบูรณ์ (2561 : 213) กล่าวว่า อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก เป็นวรรณกรรม ที่ทำหน้าที่ได้อย่างดีเยี่ยมในการจุดประกายให้อ่านหนังสือและรักหนังสือ เพราะแท้จริงแล้วการอ่านหนังสือจะนำไปสู่การอ่านตัวเองที่ลึกซึ้ง ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าสิ่งใด ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงสนใจศึกษาหนังสือกับการดับความทุกข์ยามอารมณ์แปรปรวน การค้นพบตัวตนจากการอ่านหนังสือ และการมองเห็นคุณค่าของตัวเอง โดยศึกษาผ่านเรื่องราวของหมอลุง และตัวละครอื่นๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหมอลุงในมิติต่างๆ

ในอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก

ทั้งนี้ เพื่อจะได้เห็นแนวทางในการขจัดปัญหา ยามเกิดภาวะสับสน หรือเกิดความไม่มั่นคงทางอารมณ์ เมื่อมีปัจจัยภายนอกมากระทบ ได้สำรวจตัวเองเพื่อค้นพบตัวตน และมองเห็นคุณค่าของตัวเอง ตลอดจน มองเห็นแนวทางในการตัดสินใจให้กลับมาสู่การดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ถูกต้องตามครรลองครองธรรม ในยามที่ชีวิตต้องพบกับอุปสรรคหรือตกอยู่ในภาวะวิกฤต

หนังสือกับการดับทุกข์จากความแปรปรวนทางอารมณ์: ในอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก

ความแปรปรวนทางอารมณ์ของหมอลูกก่อตัวขึ้นในวันที่หมอละออง ไหว้วานให้ไปช่วยตรวจคนไข้แถวจังหวัดจันทบุรี ในวันนั้นหมอลูกพบกับน้ำเย็นหลานสาวคนสวยของย่าบ่าวแล้วหลงรัก สายตาพึงพอใจที่หมอลูกมีต่อน้ำเย็นอยู่ในสายตาของย่าบ่าว หมอลูกจึงตกอยู่ในภาวะแอบรักหลานสาว แต่เกรงขามสายตาคุณย่า และเกรงว่าจะไม่สมหวังในความรัก หรือ “รักคุด” ประกอบกับแฟนเก่าเริ่มติดพัน งานที่ทำก็รุ่มเร้าหนักหน่วง หมอลูกในเรื่องอายุ 30 ต้น ๆ ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เพิ่งผ่านพ้นวัยรุ่นและเริ่มย่างก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ภารกิจประการหนึ่งที่คนในช่วงวัยนี้ต้องแบกรับ คือ การก่อร่างสร้างตัวหรือการสร้างชีวิตให้มั่นคงเป็นปึกแผ่น แต่สำหรับหนุ่มเจ้าสำราญอย่างหมอลูก กลับเลี้ยวหลบภาระดังกล่าว และมองว่าเป็นเรื่องไร้สาระ ประกอบกับหมอลูกมีปมด้อยจากความขัดแย้งกับพ่อที่ประกอบอาชีพหมอ โดยขาดความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านการแพทย์ โดยเฉพาะในด้านการจ่ายยา ทำให้คนไข้ที่พ่อรักษาหลายคนต้องตาย พ่อมุ่งแต่แสวงหารายได้จากการประกอบอาชีพหมอ โดยไม่คำนึงถึงจรรยาบรรณ และทุกครั้งที่หมอลูกได้รับรู้ว่าคนไข้ ที่พ่อจ่ายยาเสียชีวิต หมอลูกจะเจ็บปวดร้าวรานเป็นที่สุด เพราะสำนึกอยู่ตลอดเวลาว่า สิ่งที่ทำกระทำนั้นผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบกับอาชีพหมอหมกมุ่นคลุกคลีอยู่แต่กับคนไข้ พบเจอแต่กับหมอ พยาบาล

คลินิก และโรงพยาบาล และยิ่งในยามนี้ที่หมอมจุลกำลังมีความรักและอยู่ในช่วงเวลาของการตามจีบน้าเย็น อารมณ์รัก หึงหวง อยากได้มาครอบครอง อยากได้มาทะนุถนอมเป็นเจ้าของ จึงกำลังระอูอยู่นอก และพร้อมที่จะปะทุออกมา อารมณ์ที่กำลังเดือดพล่านจากมรสุมชีวิต ทำให้หมอมจุลตกอยู่ในภาวะอารมณ์ว้าวุ่นสับสน เปื่อหน่ายอาชีพหมอ เปื่อหน่ายชีวิต เปื่อหน่ายโลก มีชีวิตอยู่อย่างไร้ความหมาย ภาวะอารมณ์ที่ห่างไกลจากความร่วมมือเย็นเป็นสุขนี้ ทำให้หมอมจุลเป็นทุกข์อย่างสาหัส อารมณ์ต่าง ๆ ที่ถาโถมประเดประดังเข้ามาพร้อม ๆ กัน ทำให้หมอมจุลจมดิ่งอยู่กับความทุกข์ ความทุกข์ของหมอมจุล น้าเย็นและย่าบัวรับรู้มาโดยตลอดจึงคอยมอบหนังสือให้หมอมจุลอ่าน ย่าบัวมอบหนังสือ อุปลมณี ของ หลวงพ่อชา (2535) ให้หมอมจุลไปทบทวนชีวิต การให้หนังสือ ไปอ่านนี้จึงมีนัยแฝงเร้นถึงการให้เครื่องมือไปสำรวจชีวิตตัวเอง สำรวจปัญหา เพื่อจะได้ทบทวนว่า ความทุกข์นั้นเกิดจากปัจจัยใด ดังปรากฏในข้อความ

“อารมณ์ต่างๆ นี้ มันไม่แน่นอนหรอก พอจะนิ่งมันก็คิดถึงบ้าน แล้วมันก็ปรุงแต่งอย่างนั้นอย่างนี้ พอคิดถึงบ้านปุ๊บ เอ๊ย อันนี้มันไม่แน่นอน คิดถึงบ้านก็ไม่แน่นอน เปื่อบ้านก็ไม่แน่นอน ไม่เชื่อมันทั้งนั้น มันโกหกเรา เราจะต้อง ยืนยันอย่างนี้ก่อน บางทีมันเกลียด เกลียดคนนั้น เกลียดคนนี้ ก็ไม่แน่ บางทีรักคนนั้น รักคนนี้ก็ไม่ได้แน่ เอ้า เอาตัวมันอยู่ตรงนั้น มันจะไปตรงไหนละ มันเกลียดคนนั้นมันก็ปรุงแต่งให้เป็นอย่างนั้น มันรักคนนี้ก็ปรุงแต่งให้เป็นคนนี้ จนจิตใจไม่สบายเป็นทุกข์ บางทีเกลียดเอามากๆ นี่ก็ถึงที่ไร่น้ำตามันไหลออกมาเลย

เห็นไหม จะเห็นว่าเป็นของแน่นอนได้อย่างไร

อารมณ์ทั้งหลาย ให้เห็นว่าสักแต่เป็นอารมณ์เท่านั้น
มันไม่แน่นอน สักอย่างเลย”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 157)

จากวรรณกรรมทำให้เห็นว่า ความทุกข์เกิดจากการปรุงแต่ง
ของจิต ซึ่งเกิดขึ้นทุกขณะ อย่างไม่หยุดนิ่ง โดยมีบริบทแวดล้อมเป็นปัจจัย
ก่อให้เกิดการปรุงแต่งเป็นภาวะอารมณ์ต่าง ๆ จนเกิดเป็นความไม่สบายใจ
เกิดเป็นความทุกข์ขึ้นมา ดังนั้น ถ้าเรามองเห็นว่า ความทุกข์ คือ เรื่องปกติ
ที่มนุษย์ทุกคนต้องพบเจอ มีขึ้น ก็มีดับลง พยายามควบคุมจิตใจไม่ให้ไปยึด
มัน ถือมันกับภาวะอารมณ์ที่ขึ้น ๆ ลง ๆ ตามภาวะแวดล้อม และที่สำคัญ คือ
รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง ปล่อยาวง ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยลดเบี่ยง
ความทุกข์ที่สะสมในอกให้ทุเลา เบาบางลงได้ สิ่งเหล่านี้ หมอจุลได้เรียนรู้และ
ทำความเข้าใจจากการอ่านหนังสือ คู่มือมนุษย์ ของ พระพุทธทาส (2523)
ดังปรากฏในข้อความ

“เมื่อทุกข์เกิดขึ้นมากก็รู้ว่ามันทุกข์ ทุกข์นี้มันเกิดขึ้นมา
เพราะอะไรมันจะเห็นอะไรไหม ถ้าเราเห็นตามธรรมดา
มันก็ไม่ทุกข์ เช่นว่า เราอยู่อย่างนี้ เราก็สบาย อีกภาวะ
หนึ่งเราอยากได้กระโถนใบนี้ เรายกมันขึ้นมา ต่างแล้ว
ต่างกว่าแต่ก่อน ที่ยังไม่ได้ยกกระโถน ถ้าไปยกกระโถน
ขึ้นมา มีความรู้สึกว่ามันหนักเพิ่มขึ้นมา มันมีเหตุหนัก
มันจะเกิดเพราะอะไร ถ้าไม่ใช่ เพราะเราไปยกมัน ถ้า
เราไม่ยก มันก็ไม่มีอะไร ถ้าไม่ยกมันก็เบา อะไรเป็น
เหตุผล ดูเท่านี้ก็รู้แล้ว ไม่ต้องไปเรียนที่ไหน ถ้าเราไปยึด
อะไร อันนั้นแหละเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ถ้าเราปล่อยมัน
ก็ไม่มีทุกข์”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 156)

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ยกตัวอย่างเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดการสำรวจจิตใจ อันเป็นแนวทางไปสู่การรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตัวเอง สู่การทำความเข้าใจ การควบคุม และรู้เท่าทันการเกิดดับของภาวะอารมณ์ ดังปรากฏในบทร้อยกรอง แกว่งสารสัสม ในกวีนิพนธ์เรื่อง มือนั้นสีขาว ของ ศักดิ์ศิริ มีสมบัติ (2535) ดังปรากฏในข้อความ

แกว่งสารสัสม
 ตุ่มนี้เออหนอน้ำชุ่มขึ้น
 ชุ่มจนชะงอกส่องหน้าไม่เห็นเงา
 จุ่มก้อนสารสัสมแกว่งน้ำหม่นวน
 ชุ่มขึ้นจุ่มแจกแยกตัว
 ชุ่มมัวบิดเกลียวสู่กัน
 เกลียวกร้าวอลวนทวนทวย
 กระทั่งเกลียวคลั่งค่อยผ่อนคลาย
 ชุ่มกลายตกตะกอนนอนก้อน
 ข้างบนนั้นน้ำนิ่งใส
 ไร้ชุ่มเคลือบแคลง
 ส่องหน้าเห็นตนแจ่ม ประจักษ์ใจ
 ขวนพลางจุดแขนแม่มากำดู
 หนูเก่งไหมแกว่งจนน้ำใส
 แต่เออหนอย่ำให้กระทบกระทั่ง
 เดี่ยวชุ่มขึ้นจะกลับคลั่งขึ้นมาได้

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 132-133)

และสุดท้าย ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างข้อความจากหนังสือเรื่อง ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต ของ วศิน อินทสระ (2533) เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่า ทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต ทุกเรื่องราวที่ผ่านเข้ามาให้ต้องพบเจอ ล้วน แล้วแต่เป็นแบบฝึกหัดที่เข้ามาเติมเต็มให้ชีวิตเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ และ เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น สุดท้ายก็จะกลายเป็นบทเรียนชีวิตสำคัญที่ช่วยให้เข้าใจโลก เข้าใจตัวเอง และเข้าใจคนรอบข้าง ดังปรากฏในข้อความ

“...ไม่ต้องกลัวเหตุการณ์ต่าง ๆ เหตุการณ์ต่างเป็น แต่เพียงสิ่งที่ผ่านมาและผ่านไปไม่มีอะไรยั่งยืนถาวร แม้บางครั้งบางคราวเราอาจจะล้มเราอย่าลุกขึ้นมา มือเปล่าให้หยิบอะไรขึ้นมาด้วย นั่นคือความรู้ความ เข้าใจในชีวิต ความผิดพลาดพลัด สิ่งเหล่านั้นมันเป็นเพียงบทเรียนชีวิต เป็นสิ่งที่สอนให้เรารู้จักคน รู้จักโลก รู้จักเพื่อน...”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 149)

ดังนั้น จะเห็นว่าการที่ผู้แต่งได้จำลองเหตุการณ์ให้หมอลูกพบเจอกับปัญหาต่าง ๆ พร้อม ๆ กัน ในช่วงเวลาไล่เลี่ยกันหลาย ๆ เหตุการณ์ ก็เพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นอารมณ์รูปแบบต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น ซึ่งภาวะอารมณ์ดังกล่าวเกิดจากเหตุการณ์ที่เข้ามากระทบชีวิต ณ ขณะนั้น อันเป็นสาเหตุทำให้เกิดความฟุ้งซ่าน ไม่สบายใจ เกิดเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ขึ้น และในที่สุดก็เกิดเป็นความทุกข์ จากการขาดอารมณ์ของตัวเองไม่ได้ หรือ มองหาทางออกในชีวิตไม่เจอ เนื่องจากขาดสติสัมปชัญญะ

หมอลูกจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนชีวิตจริงของคนในสังคม การที่ผู้แต่งสามารถสะท้อนอารมณ์ดังกล่าวออกมาได้อย่างเด่นชัด จนผู้อ่านรับรู้และเข้าถึง ตลอดจน มองเห็นอารมณ์แต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน นอกจาก

สะท้อนฝีมือด้านวรรณศิลป์แล้ว ยังทำให้มองเห็นว่าผู้เขียนเข้าใจชีวิต เข้าใจโลก ได้อย่างกระจ่าง ประสบการณ์สั่งสมประการหนึ่ง ที่ช่วยทำให้ผู้เขียนเข้าใจชีวิตได้อย่างถ่องแท้ คือ ประสบการทางอ้อมจากการอ่านหนังสือ

อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก จึงเป็นชื่อเรื่องที่บรรจุสาระสำคัญของเรื่อง และเป็นเครื่องส่งสารที่ผู้แต่งใช้สื่อความหมายถึงความปรารถนาดี ห่วงใย และเอื้ออาทร ที่นักเขียนยื่นให้กับผู้อ่านที่ตนเองรักด้วย และที่สำคัญ อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก ยังเป็นเครื่องมือต่อเติมความคิด จุดประกายให้เกิดแสงแห่งปัญญา

หนังสือกับการค้นพบตัวเอง : ในอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก

การพยายามค้นหาตัวเองให้พบของหมอลุล เกิดขึ้นจากการที่หมอลุลพยายามจะก้าวให้พ้นออกจากความทุกข์ที่ตนเองกำลังประสบอยู่ การหยิบเอาประเด็นดังกล่าวมาแฝงไว้ในเนื้อเรื่อง ทำให้มองเห็นทัศนะของผู้แต่งในการมองชีวิตว่า การมีชีวิตอยู่ โดยไม่รู้ว่ามีชีวิตอยู่เพื่ออะไร ต้องการอะไร ขอบอะไร อยากรเป็นอะไร หรืออยากทำอะไร เป็นความสับสนของชีวิต และการอยู่อย่างไร้คำตอบในเรื่องเหล่านี้ เป็นบ่อเกิดที่ทำให้คนตรอมตรม อมทุกข์ในประเด็นดังกล่าว นอกจาก สะท้อนความทุกข์ระดับปัจเจกบุคคลแล้ว ยังสะท้อนถึงปัญหาระดับสังคมด้วย ดังจะเห็นได้จากในสังคมปัจจุบันที่มีคนจำนวนไม่น้อยที่ไม่รู้ความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง ไม่รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร หรือไม่รู้จักตัวเอง สาเหตุนี้จึงทำให้คนบางกลุ่มมีชีวิตอยู่อย่างไร้ความหมาย ไม่เข้าใจชีวิต ไม่เข้าใจความต้องการของตัวเอง ไม่เข้าใจความเป็นไปของสังคมและโลก สุดท้ายจึงมีชีวิตอยู่อย่างคนที่ไม่เข้าใจอะไรเลย หรือมีชีวิตอยู่ไปวัน ๆ โดยประเด็นนี้ผู้แต่งได้หยิบยก นำมาแต่งแห่งธรรมชาติ ในวรรณกรรมเรื่อง ฉันทนาพาหาความหมาย ของ วิทยากร เชียงกูล. (2527) มาสะท้อนการมีชีวิตอยู่อย่างเลื่อนลอยดังปรากฏในข้อความ

“วันหนึ่งไม่มีอะไร
 เดินวนอยู่ใต้ฟ้ากว้าง
 มัวเมาเวลาไปในทางไหน
 ถึงปางตายเมื่อไหร่ก็ไม่รู้”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 94)

จากเนื้อความในกวีนิพนธ์สะท้อนได้เป็นอย่างดีถึงการใช้ชีวิตอย่าง
 เลื่อนลอย ไม่มีเป้าหมายในชีวิต นอกจากนี้ ผู้แต่งยังนำเนื้อความจากกวี
 นิพนธ์ เพลงเถื่อนแห่งสถาบัน ของ วิทยากร เชียงกุล (2527) มาประกอบ
 การแต่ง เพื่อทำให้ภาพของการพยายามค้นหาความหมายของชีวิตหรือการ
 พยายามจะทำความเข้าใจกับชีวิตของหมอลงคนชัดเจนยิ่งขึ้นดังปรากฏใน
 ข้อความ

“ฉันเยาว์ฉันฉลาดฉันทั้ง
 ฉันจึงมาหาความหมาย
 ฉันหวังเก็บอะไรไปมากมาย
 สุดท้ายให้กระดาษณ์ฉันแผ่นเดียว”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 92)

การพยายามจะทำความเข้าใจกับชีวิต การพยายามจะค้นหาความ
 หมายที่แท้จริงของการมีชีวิตอยู่ และการพยายามค้นให้พบความต้องการ
 ที่แท้จริงของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงวัยที่เป็นรอยต่อของชีวิต ที่มี
 การเปลี่ยนผ่านจากช่วงวัยหนึ่งไปสู่อีกช่วงวัยหนึ่ง ทำให้มองเห็นว่า ผู้แต่งได้
 ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงพยายามรวบรวมวรรณกรรม
 ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการค้นหาตัวเองของหมอลงคนมาให้อ่านได้อ่านเพื่อ
 ทบทวนชีวิตตัวเอง และ นักฝันข้างถนน ของ มาया (2526) เป็นกวีนิพนธ์
 อีกหนึ่งเรื่องที่ผู้แต่งนำมาเป็นตัวอย่าง ดังปรากฏในข้อความ

“คนหนุ่ม เจ้าทำอะไรอยู่ เจ้าแสวงหาสิ่งใด
นั่งอยู่ลำพังในความสับสนแห่งธรรมชาติ
ยืนอย่างโดดเดี่ยวบนแผ่นดินราบกว้าง
เดินไปเดียวดายตามถนนของเมืองใหญ่
เจ้าหมดคิ้วหน้าเหี่ยวนวนครุ่นคิด
เจ้าอ่านบทกวีร้อยบท
เจ้าขับร้องเพลงหลายทำนอง
เจ้าพาความสับสนผ่านความกึกก้องของสังคม
ไปอย่างเฉยเมย
ใบไม้ผลัดใบร่วงหล่นไปตามฤดูกาล
ดาวบางดวงจางจากท้องฟ้าแล้วดับหาย
คนหนุ่ม เจ้าทำอะไรอยู่ เจ้าแสวงหาสิ่งใด”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 87)

การตั้งคำถามจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจในชีวิต ความมืดบอดทาง
ความคิด เพราะไม่รู้ว่าจะดำเนินชีวิตไปในทิศทางใด ภาพเหตุการณ์จำลอง
ที่เกิดขึ้นกับหมอลุงนี้ จึงเท่ากับเป็นการชี้แนวทางกลาย ๆ ของผู้เขียน
ให้คนที่ประสบกับปัญหาดังกล่าวได้พยายามออกค้นหาตัวตนของตัวเอง
ให้พบ และการที่ผู้แต่งจำลองให้หมอลุงอ่านหนังสือเพื่อสำรวจตัวเอชนั้น
ก็เท่ากับว่าเป็นการบอกแนวทางกลาย ๆ ของนักเขียนด้วย ดังนั้น จะเห็น
ว่านักเขียนให้คุณค่ากับการรู้จักตัวเองมาก และมองว่าการรู้จักตัวเองเป็น
พื้นฐานสำคัญในการพัฒนาตัวเองให้มีศักยภาพ และมีคุณค่า ด้วยเหตุนี้
นักเขียนจึงพยายามชี้แนะ เชิญชวน และสนับสนุนให้เกิดการออกค้นหาตัว
เอง โดยผู้เขียนมองว่าการอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยให้
ได้รู้จักตัวตนของตัวเอง ทั้งนี้ เพราะการอ่านหนังสือจะนำไปสู่กระบวนการ
สำรวจจิตใจ สำรวจความต้องการ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการรู้ซึ่งและ

เข้าใจตัวเองในเบื้องต้น ก่อนจะมองเห็นเป้าหมายในชีวิต และกำหนดเป้าหมายออกมาเป็นรูปธรรม อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก จึงเป็นการเชิญชวนอย่างละมุนละม่อม เต็มเปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดีที่อยากจะให้ทุกคนได้ก้าวออกไปบนวิถีของตัวเองอย่างแท้จริง

**หนังสือกับการค้นพบคุณค่าของตัวเอง : ในอ่านหนังสือเล่มนี้
เถอะ...ที่รัก**

วรรณกรรมเรื่อง อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก ผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นว่า การทำให้ชีวิตของตัวเองมีคุณค่าขึ้นมานั้น ในเบื้องต้นต้องรู้จักตัวเองก่อน โดยในวรรณกรรมจำลองออกมาเป็นภาพในลักษณะที่ว่า หมอจุลรู้สึก ว่าชีวิตมีคุณค่ามากขึ้น เมื่อได้รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร มีชีวิตอยู่อย่างไร และเพื่ออะไร การรู้ความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง นอกจาก ทำให้มองเห็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจนขึ้นแล้ว ยังทำให้มองเห็นช่องทางใน การสร้างคุณค่าให้กับชีวิตตัวเอง และที่สำคัญยังทำให้เกิดความสุขตามมาด้วย โดยความสุขจะยิ่งเพิ่มพูนมากขึ้นเมื่อ (1) ได้ทำในสิ่งที่ตนเองรัก (2) ได้อยู่กับคนที่รัก (3) ได้ทำอะไร เพื่อคนอื่น ทั้ง 3 ประการ สะท้อนผ่านชีวิตหมอจุล ดังนี้

(1) การได้ทำในสิ่งที่ตนเองรัก หมอจุลได้ทำในสิ่งที่ตัวเองรัก คือ เป็นหมอ และแนะนำให้คนอื่นอ่านหนังสือ โดยความสุขนี้เกิดขึ้นตรงตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง วรรณกรรมเรื่องนี้สะท้อนอีกว่าการที่หมอจุลค้นพบและมองเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนเองได้ลงมือทำก็เพราะเกิดจากการอ่าน ปรัชญาชีวิต ของ คาลิล ยิบราน (2530) ดังปรากฏในข้อความ

“คนหนุ่ม เจ้าทำอะไรอยู่ เจ้าแสวงหาสิ่งใด
นั่งอยู่ลำพังในความสงัดแห่งธรรมชาติ
ยืนอย่างโดดเดี่ยวบนแผ่นดินราบกว้าง
เดินไปเดียวดายตามถนนของเมืองใหญ่
เจ้าขมวดคิ้วนี้หน้า เวียนวนครุ่นคิด
เจ้าอ่านบทกวีร้อยบท
เจ้าขับร้องเพลงหลายทำนอง
เจ้าพาความสงัดเดินผ่านความกึกก้องของสังคม
ไปอย่างเฉยเมย
ใบไม้ลัดใบร่วงหล่นไปตามฤดูกาล
ดาวบางดวงจากจากท้องฟ้าแล้วดับหาย
คนหนุ่ม เจ้าทำอะไรอยู่ เจ้าแสวงหาสิ่งใด”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 87)

จากเนื้อความในวรรณกรรมสะท้อนได้เป็นอย่างดีว่า คนเราต่อให้
มีสติปัญญาฉลาดหลักแหลม แต่ถ้าไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ก็เท่ากับ
สูญเปล่า สติปัญญานี้เมื่อนำมาใช้ทำงานตรงกับที่ตนเองรัก ก็จะมีก่อให้เกิด
เกิดประโยชน์ และก่อให้เกิดความสุขทั้งกับตัวเองและคนรอบข้าง

(2) การได้อยู่กับคนที่ตนเองรัก ในวรรณกรรมสะท้อนลักษณะที่
ว่า ความสุข จะเกิดขึ้นเมื่อได้อยู่กับคนที่ตนเองรัก ความรักที่เกิดขึ้นปรากฏ
ทั้งในแบบยารักหลาน คือ ความสุขที่ยาบัวได้อยู่กับหลานสาวคนเล็ก คือ
น้ำเย็น การได้อยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาของครอบครัวหมอลำฮ่มฮ่มฮ่ม
ทะเลาะกับพ่อ การได้อยู่กับพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน การได้อยู่กับกัลยามิตร
ที่ดี และที่สำคัญคือการได้อยู่กับคนที่ตนเองรักและเขาก็รักตนเองอย่างหมอ
จุลกับน้ำเย็น วรรณกรรมเรื่องนี้ยังสะท้อนอีกว่า ความรักเป็นความเชื่ออาทร

ที่จะคอยโอบอุ้มให้มีความสุข และไถ่ถอนจากรักจะคอยเป็นเกราะปกป้องให้รู้สึกปลอดภัย

(3) การทำเพื่อผู้อื่น ในวรรณกรรมสะท้อนในลักษณะว่า การได้ช่วยเหลือผู้อื่นผู้กระทำจะเกิดความสุขและรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่ามากขึ้น โดยสะท้อนผ่าน โครงการ อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก ดังปรากฏในข้อความ

“อีกปีหนึ่งต่อมาเราจึงได้แต่งงานกัน ผมรับจ้างเป็นแพทย์ประจำคลินิกให้เจ้าเจริญ ที่ขอทำงานเพียงแค่สามวัน อีกสี่วันผมมาประจำที่ โครงการ “อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก” “ช่วยกันแนะนำคนอื่น ๆ ให้อ่านหนังสือ”

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 177)

จะเห็นว่าโครงการ อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงเพื่อสนองเจตนารมณ์ของย่าวัวที่ต้องการทำห้องสมุดเพื่อแบ่งปันหนังสือให้คนอื่น ๆ ได้เข้ามาอ่านเท่านั้น แต่ยังมองเห็นเจตนารมณ์ของผู้แต่งที่ต้องจะบอกผู้อ่านว่า สังคมจะขับเคลื่อนไปได้อย่างมั่นคง ถ้าคนในสังคมได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แบ่งปันซึ่งกันและกัน ประารถนาดีต่อกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยพยุห้ให้สังคมเข้มแข็งและเกิดเป็นสังคมของความเอื้ออาทรขึ้น

บทสรุป

อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก เป็นวรรณกรรมเรื่องหนึ่งที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณค่า โดยมองเห็น 3 ประการ ได้แก่ (1) คุณค่าต่อผู้อ่าน (2) คุณค่าต่อผู้เขียน (3) คุณค่าต่อสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้ คุณค่าต่อผู้อ่าน อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก เป็นวรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์ ในการแต่งอย่างชัดเจนที่อยากจะทำให้ผู้อ่านได้รู้จักตัวเอง พัฒนาตัวเองให้มีคุณค่า ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาชีวิตให้มีศักยภาพ เกิดการกำหนดเป้าหมายใน

การดำเนินชีวิตอย่างชัดเจน เกิดความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าของตัวเอง อันเป็นเส้นทางที่นำไปสู่ความสุขในการดำเนินชีวิต และที่สำคัญชี้แนวทางให้เห็นว่าการอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือ สำคัญที่ก่อให้เกิดการสำรวจตัวเอง เข้าใจตนเอง และรู้ซึ่งในความต้องการของตนเอง อย่างแท้จริง ยามประสบปัญหาที่สามารถแก้ไขด้วยสติปัญญาได้ และที่สำคัญคือรณรงค์ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการอ่าน

คุณค่าต่อผู้เขียน อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก เป็นวรรณกรรม ที่ผู้เขียนบรรจง สร้างด้วยความรัก ระหว่างที่สร้างวรรณกรรมเรื่องนี้จึงก่อให้เกิดความสุขขึ้น นอกจากนี้ ก็ยังเป็นพื้นที่ให้ผู้เขียนได้แสดงความสามารถ ด้านการประพันธ์ ได้นำภูมิรู้ด้านวรรณกรรม ประสบการณ์ชีวิตอย่างคนที่ เข้าใจโลก เข้าใจชีวิต และพบเห็นความเป็นไปของชีวิตผู้คน ในสังคมหลาย ๆ รูปแบบมาแทรกไว้ในวรรณกรรม ซึ่งนอกจากเกิดเป็นคุณูปการต่อผู้อ่าน แล้ว ยังเป็นช่องทางที่นักเขียนใช้เป็นพื้นที่ส่งความปรารถนาดีให้แก่ผู้อ่าน และคนในสังคมด้วย

คุณค่าต่อสังคม หัวใจสำคัญของวรรณกรรมเรื่องนี้ คือ สนับสนุน ส่งเสริมให้คนในสังคมเกิดวัฒนธรรมการอ่าน เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งนี้ เพราะนักเขียนมองว่าสังคม จะขับเคลื่อนไปได้อย่างมั่นคง ถ้าคนใน สังคมแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปรารถนาดีต่อกันอย่างแท้จริง ซึ่งสิ่ง เหล่านี้จะช่วยพยุงสังคมให้เข้มแข็งและเกิดเป็นสังคมของความเอื้ออาทรขึ้น ผู้แต่งได้หยิบยกกวีนิพนธ์ ลำนามแม่แห่งธรรมชาติ ของ วิทยากร เชียงกูล. (2527) มาให้ผู้อ่านได้ขบคิด ดังปรากฏในข้อความ

ของที่มีไว้ให้ได้นี้
 ล้วนแต่มีให้เปล่าเปล่าเจ้าอย่าหลง
 เข้าครอบครองส่วนเหลือเผื่อเผ่าพงศ์
 ทุกคนคือญาติเจ้าจงเข้าใจ
 ใครดักเติมเท่าใดไม่กีดกัน
 จงแบ่งปันไปแต่จะกินได้
 ที่เหลือเผื่อคนหลังบ้างเป็นไร
 เราไม่ได้สร้างเจ้ามาเพื่อฆ่ากัน

(ไพลิน รุ่งรัตน์, 2539 : 95)

จากกวีนิพนธ์ดังกล่าวสะท้อนได้เป็นอย่างดีถึงเจตนารมณ์อันแรงกล้าของผู้แต่ง ที่มีความปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่อยากจะมองเห็นสังคมที่ผู้คนร่วมมือร่วมใจกันขับเคลื่อนด้วยการแบ่งปัน ช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นสังคมของความเอื้ออาทรขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คาลิล ยิบราน. (2530). ปรัชญาชีวิต. ระเบียบ ภาวิไล, แปล (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: กระดาษ.
- พุทธทาสภิกขุ. (2523). คู่มือมนุษย (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พระนคร.
- โพธิญาณเถร (หลวงพ่อบุชา สุภัทโท), พระ. (2535). อุปลมณี (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ศุภสภา.
- ไพลิน รุ่งรัตน์. (2539). อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...ที่รัก (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บางคมบาง.
- มายา. (2526). นักฝันข้างถนน (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: อรุณวิทยา.

รพินทร์ คงสมบูรณ์. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ...
ที่รัก. วารสารบรรณศาสตร์ มศว, 11(2), 212-213.

رينฤทัย สัจจพันธุ์. (2545). อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะที่รัก. ใน อ่านอย่างพินิจ
สาร วิจัยอย่างพิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:
อักษรโสม.

วศิน อินทสระ. (2533). ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:
ปัญญา.

วิทยากร เขียวกุล. (2527). ฉันจึงมาหาความหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
ต้นหมาก.

ศักดิ์ศรี มีสมบัติ. (2535). มือนั้นสีขาว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ยามหนังสือ.